

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

17 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Șpac Rodica în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020 și a sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe

FOROSTENCO Eduard XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.02.2020– 04.06.2020;

Instanța de apel: 22.08.2020 – 13.10.2020;

Instanța de recurs: 13.01.2021 – 17.02.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, din 04 iunie 2020, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Forostenco Eduard a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), d), e) și f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Corpurile delictive, o lanternă – radiou cu inscripția „LEOTEC”; două boxe identice; un rucsac în culori combinate negru-albastru de tip sac; din stofă sintetică de culoare neagră combinat în partea de jos cu culoare hachi decolorat; un ciocan; un reșou electric cu ventilator; două sticle cu inscripția „Călărași”; o pătură-pled de culori cafenie-negru-bej; o geantă de tip valiză de culoare negru combinat cu albastru; o bucată de armatură, care fiind păstrate în camera de păstrare a corpurilor delictive a IP Ialoveni, vor fi restituite proprietarului după intrarea în vigoare a sentinței.

Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Forostenco Eduard, la 09.01.2020, aproximativ pe la orele 19:40, având scopul sustragerii

deschise a bunurilor altei persoane, deplasându-se împreună cu o persoană nestabilă de organul de urmărire penală în sectorul de vile „Vila Dolca” situată în extravilanul XXXXX ce aparține lui Anatolie Panfil, prin forțarea geamului și ușei de la intrare în locuință au pătruns în interiorul vilei de unde au sustras un aspirator de model „Samsung,, cu prețul de 2500 lei, un fier de călcat de model „Philips,, cu prețul de 2000 lei, din interiorul băii trei lămpi pentru fixare pentru perete vertical împachetate în cutii, prețul unei lampe fiind de 1500 lei, în total prețul este de 4500 lei, trei ciocane, prețul unui ciocan fiind de 50 lei, în total costul ciocanelor constituie 150 lei, din bucătărie de pe perete o icoană estimată la prețul de 14300 lei, din dulapul bucătăriei suma de bani în mărime de 2000 lei în bancnote a câte 200 lei fiecare, din camera de dormitor din partea de jos al dulapului două boxe ale centrului muzical de model „Samsung,, cu prețul de 500 lei fiecare, prețul total este estimat la 1000 lei, de pe noptiera de lângă televizor tunerul pentru canale TV cu prețul de 900 lei, o plapumă cu culori combinate cu prețul de 1400 lei.

În continuare, fiind somați de către Valeriu Moraru, sub supravegherea căruia se afla gospodăria respectivă, să se oprească din acțiunile lor infracționale, persoană nestabilă de organul de urmărire penală cu o parte din bunuri a fugit într-o direcție necunoscută, însă Forostenco Eduard, acționând întru realizarea intenției sale infracționale, ieșind din vilă, având asupra sa altă parte din bunuri, fiind înarmat cu o bucată de armatură, a încercat să-i aplice o lovitură lui Valeriu Moraru. În rezultat, ultimul l-a imobilizat pe Forostenco Eduard apoi a anunțat inspectoratul de poliție.

Prin ordonanța procurorului din 10.02.2020, de la cauza penală nr.2020440010 în privința lui Forostenco Eduard, a fost disjunsă cauza penală nr.2020440085 în privința persoanei necunoscute privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), d), e) și f) Cod penal.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către inculpat și avocatul Postica Serghei, care au solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată inculpatului o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cererilor de apel s-a indicat că, instanța de fond nu a luat în considerare faptul că, inculpatul și-a recunoscut vina la faza de urmărire penală, în instanța de judecată a acceptat să facă declarații și a comunicat instanței de judecată propria versiune cu privire la infracțiunea incriminată. Or, declarațiile date sunt coerente și se completează cu probele din dosar cu excepția declarațiilor date de către partea vătămată care le-a expus într-o manieră contradictorie.

A indicat că pedeapsa aplicată inculpatului se încadrează în limitele legale totuși aceasta este una prea aspră pentru inculpat. Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin

infracțiune. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează dispreț față de ea și nu este corespunzătoare pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

De asemenea, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. Cerința art. 75 alin. (1) Cod penal de a aplica o pedeapsă echitabilă constituie de fapt o cerință a principiului echității în dreptul penal care obligă instanța să-i aplice infractorului o pedeapsă legală și individualizată, capabilă de a restabili echitatea socială și de a realiza celelalte scopuri ale pedepsei penale.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020, apelul inculpatului și avocatului Postica Serghei a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art. 187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal. Instanța de apel a reținut că sentința se contestă în partea stabilirii pedepsei, temei pentru a interveni în sentință din oficiu, conform art. 409 alin.(2) Cod procedură penală, lipsește.

Având în vedere argumentele apelului declarat în coraport cu circumstanțele constatate instanța de apel a reținut că, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut seama de prevederile art. 75 Cod penal, potrivit cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale. La stabilirea modului, măsurii, categoriei și termenului pedepsei, instanța de fond la fel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care este supus răspunderii penale, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia.

Instanța de judecată la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului, care anterior a fost judecat, nu s-a aflat la evidență la medicul psihiatru sau narcolog.

În urma efectuării analizei complexe a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel dinainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța de fond a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea

inculpatului, a constatat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedura penală, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Privitor la solicitarea apărării referitor la aplicarea în privința lui Forostenco Eduard a prevederilor art. 90 Cod penal, s-a constatat că instanța de fond și-a argumentat riguros soluția la acest capitol și a motivat hotărârea pronunțată invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că dispunerea suspendării executării pedepsei stabilite inculpatului nu va asigura atingerea scopului prevăzut la art. 61 Cod penal.

Instanța de apel a remarcat că, instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

În acest context, s-a notat că chiar și în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a acestuia la măsură de individualizare a executării pedepsei.

Instanța de fond a respectat cerințele de motivare referitor la procedura executării pedepsei de către inculpat, precum și a luat în considerație atitudinea acestuia față de consecințele survenite, ținând cont de gravitatea acesteia, de circumstanțele în care a fost săvârșită fapta, din materialele cauzei penale rezultă că inculpatul se caracterizează negative (f.d.49), anterior inculpatul a fost condamnat pentru infracțiuni analogice (f.d.46), a recunoscut vina, se căiește sincer, a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, totodată, nu este încadrat în serviciu, nu are loc permanent de trai.

Faptul că Forostenco Eduard a recunoscut vinovăția și s-a căit sincer de cele comise, nu constituie circumstanțe privind aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea fixată de prima instanță, or, acestea circumstanțe care au fost luate în considerație de către instanța de fond la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului și grație cărora a beneficiat de reducerea pedepsei.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Șpac Rodica în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6, 8, 12 Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a deciziei în partea stabilirii pedepsei inculpatului și pronunțarea în această parte a unei noi decizii prin care să fie dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate.

În motivare recurentul a indicat că:

- ambele instanțe de judecată nu a luat în considerație faptul că în acțiunile inculpatului sunt prezente mai multe circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal, căința sinceră, contribuirea la descoperirea infracțiunii și recunoașterea infracțiunii;

- inculpatul a conștientizat ilegalitatea acțiunilor sale precum și necesitatea unui comportament adecvat, a întreprins măsuri de corectare;

- luând în considerare circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului, consideră că pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, este o pedeapsă aspră, iar o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăutățire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit;

- decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Din conținutul cererii de recurs rezultă, că recurentul critică hotărârea în partea stabilirii pedepsei, solicitând să fie rejudecată cauza penală cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să intervină în soluțiile adoptate în latura pedepsei, când se constată că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Potrivit textului recursului declarat de avocat în care se invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care nu și-a găsit confirmare în urma cercetării materialelor cauzei, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin decizia adoptată corect a menținut sentința atacată.

Totodată, Colegiul penal statuează că critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată cu obligația de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se îndeplinește de către instanța de recurs.

Referitor la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, invocat de avocat în recursul său, Colegiul penal menționează că, legea menționată prevede cazuri pentru recurs când *nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru*

care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, și acest temei este inadmisibil din motiv că recursul invocă aplicarea unei pedepse mai blânde și nu pune în discuție corectitudinea instanței în învinuirea pusă față de inculpat. De astfel, inculpatul prin cererea sa a solicitat aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, recunoașterea învinuirii și judecarea în procedură simplificată (f.d.175 Vol-I). Această acțiune este confirmată prin procesul-verbal din 27.05.2020, poziția fiind susținută de avocatul său din prima instanță Postica Serghei (f.d.177, Vol-I).

În ce privește argumentul ce reprezintă temeiul prevăzut la pct. 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului dacă faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, Colegiul penal constată că, analizând acest temei în raport cu motivele invocate, acesta nu și-a găsit confirmare, or, autorul recursului este de-acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărârea instanței de apel numai referitor la pedeapsa stabilită față de inculpat. Mai mult ca atât acest temei nu a fost invocat în apel și nu putea fi invocat nici în recurs.

Referitor la individualizarea pedepsei, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele de fond au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Instanța de recurs reține că solicitarea avocatului privind aplicarea în privința lui Forostenco Eduard a suspendării condiționate a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, este neîntemeiată, or doar faptul că ultimul nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de judecată, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse neprivative de libertate.

La fel, se specifică că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.*

În speță, Forostenco Eduard a comis infracțiune gravă prevăzută la art. 187 alin. (2) lit. b), d), e) și f) Cod penal, pentru care sancțiunea prevede *închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale*, respectiv, aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate este restricționată și mai mult ca atât, inculpatul a beneficiat de reducere a pedepsei, luându-se în considerație prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, reieșind din faptul că a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Cererea de apel depusă de inculpat și avocatul Postica Serghei în care se solicita aplicarea unei pedepse mai blânde față de inculpat, instanța de apel prin decizia sa a respins-o. Concluziile instanței de apel privind corectitudinea pedepsei sunt descrise detaliat în descriptivul deciziei instanței de apel, pe care instanța de recurs și le însușește sub aspectul stării de fapt și de drept a cauzei, așa cum au fost reținute de instanța de apel.

Prin urmare, Colegiul concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie legală, întemeiată și motivată prin menținerea soluției instanței de fond de aplicare în privința inculpatului a pedepsei privative de libertate reală, pedeapsă care răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 Cod penal și care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, soluție pe care o preia și instanța de recurs.

În acest punct de analiză, Colegiul consideră necesar de a face trimitere și la jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010).

Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Șpac Rodica în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020 și a sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe FOROSTENCO Eduard XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 martie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion